

České a československé právní dějiny

Státoprávní problematika v
protifašistickém odboji

Odboj

- **komunistický**
 - a) domácí
 - b) zahraniční
- **občanský**
 - a) domácí (Politické ústředí, Obrana národa, Petiční výbor „Věrní zůstaneme“, pak ÚVOD)
 - **b) zahraniční**

Zahraniční odboj

- Občanský („západní“, nekomunistický)
 - Ústřední výbor Čechů a Slováků v Polsku (**Lev Prchala**)
 - Ústřední výbor zahraniční akce ve Francii (**Štefan Osuský**)
 - Československý výbor ve Velké Británii (**Jan Masaryk**)
 - Ústřední kancelář čsl. zahraniční akce (**Edvard Beneš**)
- Moskevské vedení KSČ
 - velký vliv na poválečné uspořádání

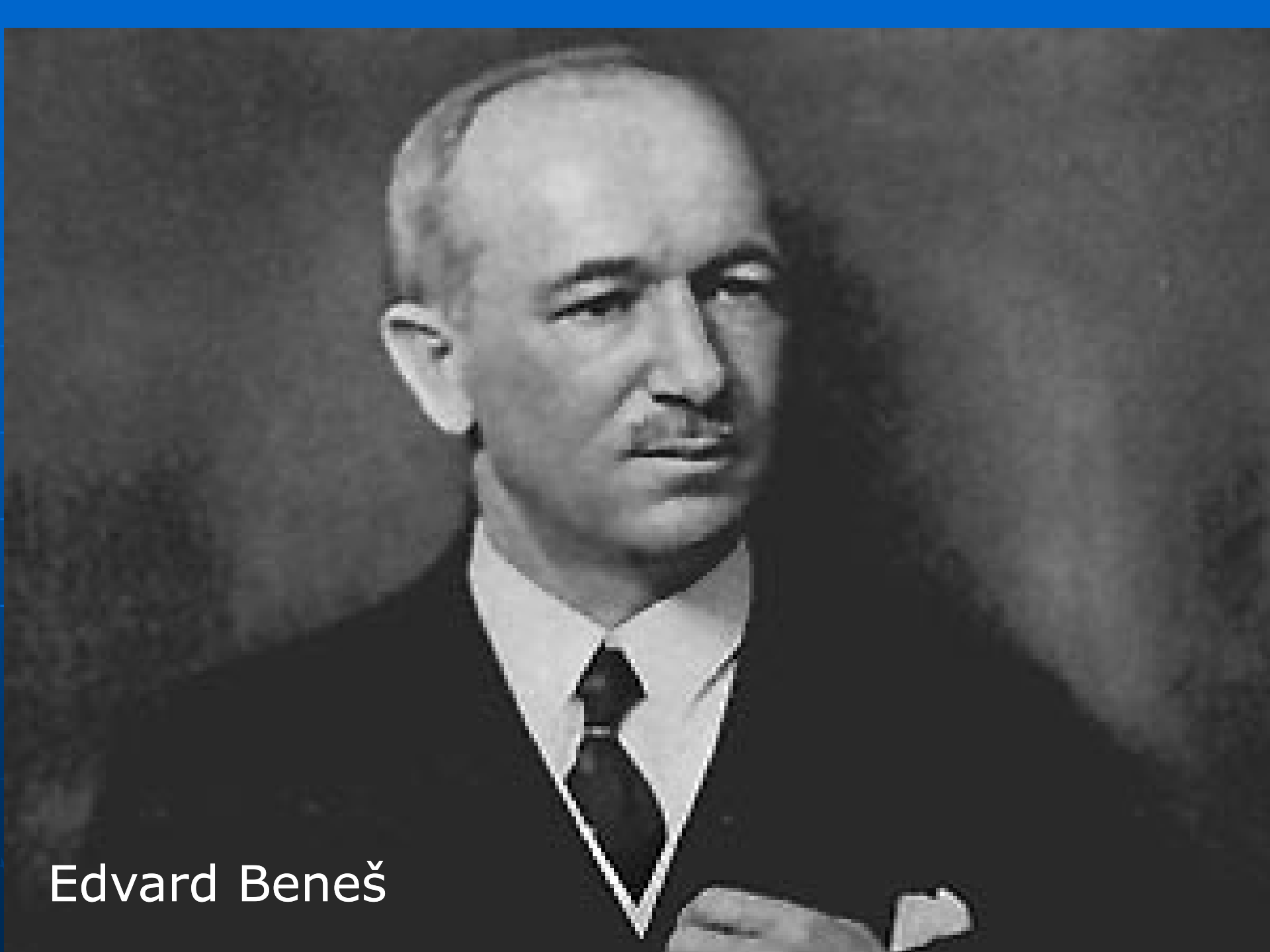
Generál
Lev Prchala

A black and white portrait of a man in a suit and bow tie, looking slightly to the right. The image is low-resolution and has a grainy texture. The man has dark hair and is wearing a dark suit jacket, a white shirt, and a dark bow tie. The background is dark and indistinct.

Štefan Osuský

Jan Masaryk

Edvard Beneš

Prozatímní státní zřízení v Londýně (červenec 1940)

- východisko = teorie kontinuity s předmnichovskou ČSR
 - a) prezident republiky
 - b) vláda
 - c) Státní rada (č. 1/1940 Úř. věst.)

Dekretální pravomoc prezidenta republiky (ú. d. č. 2/1940 Úř. věst.)

- po dobu trvání prozatímního zřízení
- vztahuje se pouze na “nezbytné případy“
- zákonodárná iniciativa přísluší vládě (= *condicio sine qua non* vydání dekretu)
- dekret kontrасignuje předseda vlády a členové vlády pověření jeho vykonáním

Dekretální pravomoc prezidenta republiky – další podmínky:

- povinnost vyžádat si „*poradní správu*“ od Státní rady (12/1942 Úř. věst.)
- na přípravě se podílela Právní rada
- **ratihabice** (11/1944 Úř. věst.)
- rušení i ústavních dekretů zákonem (11/1944 Úř. věst.)
- vykonávání dekretální pravomoci „*po dohodě se SNR*“ (I. pražská dohoda)

Dekret č. 18/1944 Úř. věst. o národních výborech a PNS

- lid je zdrojem veškeré státní moci
- národní výbory všech stupňů (místní, okresní, zemské) vzniknou na základě voleb
- PNS vzejde z národních výborů (delegační volbou)
- správní komise

Vánoční dohoda (1943)

- občanský a komunistický odboj
- Slovenská národní rada
- obnovení Československa, ale jako státu dvou rovnoprávných orgánů
- příprava celonárodního povstání (Vojenské ústředí)
- orientace na SSSR

Nařízení SNR č. 1/1944 Zb. n. SNR

= „o vykonávaní zákonodarnej, vládnej a výkonnej moci na Slovensku“

- nositelkou zákonodárné, vládní a výkonné moci na Slovensku SNR
- platí všechny dosavadní zákony, nařízení a opatření, pokud neodporují republikánsko demokratickému duchu

(X londýnské pojetí kontinuity)

Orgány SNR

- a) plenum SNR (24 + 24 + Golian a Viest)
- b) Předsednictvo SNR (3 + 3)
- c) Úřad Předsednictva SNR
- d) pověřenectva (9 a pak 11)

